NTNU **O-sak 21/13**
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
21.11.2013
Saksansvarlig: Ida Munkeby
Saksbehandler: Lars Strømmen

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Status på beredskapsarbeidet ved NTNU

Bakgrunn

NTNU har det siste året gjort et betydelig arbeid innen sikkerhet og beredskap. Med skjerpede overordnede krav fra Kunnskapsdepartementet og samfunnets forventninger for øvrig må NTNU utøve sitt ansvar på dette området. I det kommende presenteres status og viktige oppgaver i beredskapsarbeidet.

Aktiviteter

Tilsetting av sikkerhets- og beredskapsleder

I løpet av 2012 – 2013 ble det jobbet med en sak som endte med opprettelse av en ny stilling som Sikkerhets- og beredskapsleder i rektors stab. Stillingen er inntil videre plassert i rektors stab. Endelig plassering av stillingen gjøres i løpet av 1-2 år. De tyngste argumentene for opprettelse av stillingen var behovet for å imøtekomme nye krav fra myndighetene. Tilsetting i stillingen ble effektuert med virkning fra 01.06.2013.

Beredskapsplanen

NTNUs overordnede beredskapsplan har det siste året vært navet for mye av det operative beredskapsarbeidet. Det erfares at det er nedlagt mye godt arbeid som vi nå høster frukter av. Ved flere enkelthendelser har beredskapsplanen blitt tatt fram og benyttet som rammeverk for håndtering av situasjoner. Dette har vært saker som omfatter trakassering, psykososial omsorg, dødsfall og siste sak i oktober 2013 som omfattet asbest – en situasjon med spesielt behov for informasjonskoordinering.
I løpet av året har fakultetene jobbet med etablering og ferdigstillelse av lokale beredskapsplaner. Disse bygger på den sentrale planen, og det er samlet sett en robust beredskapsplan for håndtering av situasjoner i alle ledd i NTNUs ledelseslinje.

Risiko- og sårbarhetsvurderinger (ROS)
Kunnskapsdepartementet gir i «Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren» av 31.01.2011 samt tildelingsbrev for både 2012 og 2013 føringer om at virksomheten skal basere sitt arbeid på regelmessig gjennomføring av ROS-vurderinger. Disse skal følges opp med tiltaksplaner for å redusere risiko, og de skal holdes oppdatert.
NTNU gjennomførte i september 2012 en ROS-vurdering mot terror eller terrorartet handling. Videre ble det i 2013 gjennomført en svært omfattende ROS-vurdering av skyting på NTNUs campus eller «skoleskyting» som er begrepet som media bruker om et slikt scenario. Det ble i rapporten presentert en tiltaksliste som arbeidsgruppen foreslo. Denne er nå under oppfølging, og flere av tiltakene vil i den kommende tiden vurderes etablert.

Referanse: http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/StyringsdokumentHele.pdf
Referanse:
http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/UH/Tildelingsbrev2013/NTNUTildelingsbrev2013.pdf
Referanse:
http://www.regjeringen.no/upload/KD/Vedlegg/UH/Tildelingsbrev2012/NTNU.pdf

Øvelser
I løpet av 2013 har det blitt gjennomført to øvelser i NTNUs sentrale ledelse.

På den første øvelsen var NT og IVT fakultetene involvert og de representerte det lokale nivået. Øvelsen hadde scenario med eksplosjonsartet brann i laboratorium der NTNU har felles virksomhet med Sintef. Dette var den aller første gangen NTNU og Sintef øvet sammen. Det kom opp mange læringsmomenter, både for NTNU som selvstendig foretak, med også momenter som direkte berører samhandlingen med Sintef.

Den andre øvelsen som ble gjennomført var tidfestet til omtrent en måned etter semesterstart, og anses som en introduksjon til beredskapsarbeidet og øvelser for de nye personene som bekler lederroller ved NTNU. Øvelsen ble avholdt som en forlengelse/utvidelse av Dekanmøte, og hadde scenario spunnet rundt hendelse under studietur i utlandet.

På lokalt nivå er det gjennomført noen fakultets- og avdelingsvise øvelser. Disse har vært planlagt hos enhetene, og det ble lagt ned mye arbeid i å finne scenarier som både hadde relevans og var en utfordring i det daglige for de lokale enhetene. Organisasjonsdirektøren har så langt det har latt seg gjøre deltatt også på de lokale øvelsene og da representert sentral beredskapsledelse. Til nå har beredskapsøvelser stort sett omfattet ledelsesnivået. Det er viktig at det på lokalt nivå jevnlig gjennomføres beredskapsøvelser på en slik måte at større deler av organisasjonen øves.

I rektoratet ble det tidligere i høst vedtatt en øvingsplan for de neste 4 år. På årlig basis vil det for den sentrale beredskapsgruppen gjennomføres to øvelser. Øvingsmetodikk vil være både «tabletop» refleksjonsøvelser og spilløvelser der scenariet vil spilles i sann tid og bli mer reelt for deltagerne. Scenariene vil velges ut ifra en risikobasert tilnærming, der det eksempelvis kommer fram gjennom ROS-vurderinger om det er spesielle situasjoner der det er behov for å øve.

Følgende øvelser planlegges i nær framtid:

- Lokal beredskapsøvelse ved HF-fakultetet, tentativt januar 2014.
- Felles beredskapsøvelse ved DMF sammen med St.Olavs, tentativt februar 2014.
- LRS-øvelse (lokal rednings sentral) med nødetatene, hendelse ved NTNUs campus. Sentral beredskapsøvelse og HF samt SVT fakultetene, tentativt 25.april 2014.

Bistand til fakulteter og administrative enheter
Nytilsatt sikkerhets- og beredskapsleder er etablert i stillingen og funksjonen begynner å bli forankret i organisasjonen. Det har vært gjennomført dialogmøter med ledergruppe på noen fakulteter og administrative enheter. Videre har det vært gitt orienteringer i AMU og HMS-forum samt Driftsutvalget for IT. Enhetene gir uttrykk for at det er viktig å koordinere arbeidet med beredskap mellom lokalt og sentralt nivå og at det settes pris på å få føringer samt et etablert kontaktpunkt for å få rådgiving. Dette arbeidet vil fortsette løpende.

Kriserom/beredskapsrom
Ved flere av de øvelsene som har blitt gjennomført har det kommet tydelig fram at å sette beredskapsstab i et tilfeldig møterom eller undervisningsrom ikke er optimalt. Det er derfor besluttet at et beredskapsrom/kriserom skal etableres. Nylig ble det forankret et prosjektmandat i den hensikt å etablere et beredskapsrom gjennom et prosjekt. Tidsrammen er fram til mai 2014. I perioden fram til da vil det bli gjennomført besøk hos andre foretak sine fasiliteter og ambisjonsnivået for NTNU vil settes. Det vil kartlegges primære og sekundære fasiliteter som rommet skal ha, og det vil investeres i det nødvendige utstyret. Et forvaltningsmessig eierskap vil i denne prosessen etableres slik at rommet til en hver tid etterses og holdes ved like på slikt vis at det alltid vil være klart til bruk.

Eksportkontroll
Utenriksdepartementet (UD) og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) har vært i dialog med NTNU vedrørende utfordringer rundt eksportkontrollregelverket. Dette dreier seg om ikke-spredning av teknologi og kunnskap som kan benyttes til framstilling av masseødeleggelsesvåpen. NTNU har et selvstendig ansvar for å utøve sin rolle i dette arbeidet, og det vil nedfestes rutiner for hvordan virksomheten skal forholde seg. Fakulteter med aktivitet innen berørte fagmiljøer vil bli involvert i arbeidet. Dialog med myndighetene vil fortsette i tiden framover. Det er gjort forberedelser til at PST vil delta på felles møte med alle instituttledere for orientering 4. mars 2014.

Sentralt HMS- og beredskapsforum
I prosessen som førte til opprettelse av stillingen som Sikkerhets- og beredskapsleder ble det kartlagt et behov for å opprette et råd/utvalg for sikkerhet og beredskap. Rektoratet vedtok 12.11.2013 å utvide mandatet til det eksisterende «Sentralt HMS-forum». Dette endres til å hete «*Sentralt HMS- og beredskapsforum*». Dette vil ivareta grensesnitt mellom HMS-arbeid og annet sikkerhets- og beredskapsarbeid. Endringen effektueres med virkning fra 01.01.2014.

Informasjonssikkerhet
En av hovedutfordringene med sikkerhets- og beredskapsarbeidet ved NTNU er informasjonssikkerhet i forbindelse med opprettelse, forvaltning, forsendelse og arkivering av informasjonsobjekter. Det er i tildelingsbrevet for 2013 et eget punkt om informasjonssikkerhet der det presiseres at gjeldende regelverk og retningslinjer for informasjonssikkerhet skal følges. Ved NTNU er det utviklet en «Policy for informasjonssikkerhet» med tilhørende prinsipper, retningslinjer og rutiner. Policyen bygger på ISO/IEC 27000-serien, hvilket samsvarer med de føringer som gjelder for statlige foretak. Det er en erkjennelse at virksomheten må få på plass et mer helhetlig system for å styre informasjonssikkerheten på en bedre måte enn det som gjøres i dag. Policyen må bli bedre forankret, og en sentral oppgave er å gjøre den vedtatte policyen kjent for organisasjonen. For de som produserer informasjon, både innen administrasjon, forvaltning og forskning må det etableres bedre rutiner slik at føringene etterleves. Ved besøk på fakultetene og administrative enheter avdekkes det at det er få som i det daglige forholder seg til policyen, og at klassifisering av informasjon ikke gjennomføres. Følgelig blir ikke informasjonen behandlet etter de krav som gjelder.

Det ble i rektoratsmøte tidligere i år vedtatt at ROS-vurderinger ved faglige enheter skal gjennomføres, og det er satt i gang et arbeid for å planlegge denne prosessen videre. Følgende momenter skal gis prioritet:

- Fagområder nevnt i PST / E-tjenesten / NSM sine trusselvurderinger
- Fagområder på UDs liste i eksportkontrollregelverket
- Prosjekter der ekstern oppdragsgiver stiller taushetsklausuler og/eller konfidensialitet
- Prosjekter der NTNU selv vurderer faglig nivå som banebrytende og ser at informasjon om forskningsresultater må beskyttes før de er patentert/publisert.

Oppsummering
Det har i løpet av det siste året vært arbeidet målrettet for å styrke sikkerhets- og beredskapsarbeidet ved NTNU. Beredskapsplanen er godt etablert og fungerer som et anvendbart verktøy når situasjoner krever det. Erfaringer fra blant annet øvelsene som er gjennomført vil resultere i at planen blir gjenstand for noen revideringer. Det er gjennom øvelser satt fokus på både håndtering av kriser, og gjennom scenariene belyst områder med utfordringer. Organisasjonen har forankret beredskapslinjen og på godt vis definert nivåer for lokal og sentral beredskap. Det er mange store oppgaver som er påbegynt og det vil kreve fokus i lederlinjen for å få på plass gode rutiner, spesielt innen informasjonssikkerhet.